

ATENCIÓ PAL·LIATIVA PRECOÇ INTEGRADA AMB ONCOLOGIA

I Jornada Catalana d'Oncogeriatria
30 de Novembre de 2018

Cristina Farriols
Cures Pal·liatives
Geriatrics
Parc de Salut Mar
Barcelona

Atenció pal·liativa

- **Què és?** Atenció centrada en el pacient i família, amb l'objectiu d'optimitzar la qualitat de vida en malalties amenaçants per la vida.
- **Com?** Anticipant, prevenint i tractant el patiment.
- **Quan? És aplicable en el curs de tota la malaltia, concomitantment amb les teràpies per allargar la vida.**
- **Quines necessitats s'atenen?** Inclou les necessitats físiques, intel·lectuals, emocionals, socials i espirituals, així com promoure l'autonomia i la comunicació.

ATENCIÓ PAL·LIATIVA PRECOÇ

- *Beneficis obtinguts en la literatura científica:*
  - **QUALITAT DE VIDA**
  - **CONTROL DE SÍMPTOMES**
  - **supervivència**
  - **estat emocional**
  - reducció de **QT no indicada** al final de la vida
  - **satisfacció** de la família
  - millora en la gestió de **recursos sanitaris**

Early Palliative Care for Patients with Metastatic Non–Small-Cell Lung Cancer

Jennifer S. Temel, M.D., Joseph A. Greer, Ph.D., Alona Muzikansky, M.A., Emily R. Gallagher, R.N., Sonal Admane, M.B., B.S., M.P.H., Vicki A. Jackson, M.D., M.P.H., Constance M. Dahlin, A.P.N., Craig D. Blinderman, M.D., Juliet Jacobsen, M.D., William F. Pirl, M.D., M.P.H., J. Andrew Billings, M.D., and Thomas J. Lynch, M.D.

N Engl J Med 2010; 363:733-742

Assaig clínic randomitzat, n=151, 2 grups, CPNCP metastàtic:

- Grup A: tractament oncològic estàndard
- Grup B: atenció pal·liativa precoç integrada amb l'atenció oncològica

→ Es va demostrar que **l'atenció precoç** millorava (estad.signific.):

- ✓ **qualitat de vida (escala FACT-L)**
- ✓ **simptomatologia depressiva (HADS)**
- ✓ **supervivència (11,6 mesos vs. 8,9 mesos)**

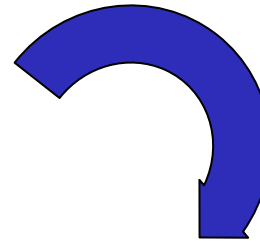
Recomanacions ASCO

2012 ASCO Provisional Clinical Opinion

Patients with metastatic NSCLC
should be offered
concurrent palliative care and
standard oncologic care
at initial diagnosis.

www.pallimed.org

*Molts estudis de
qualitat n'han
corroborat l'eficàcia*

2016 ASCO Clinical Practice Guideline

Patients with advanced cancer
should receive
concurrent dedicated palliative care
(inpatient or outpatient)
and
standard oncologic care
early in the disease course.

www.pallimed.org

Integration of oncology and palliative care: a *Lancet*
Oncology Commission

- Rutes **d'atenció estandarditzades i equips multidisciplinaris** per promoure la integració de l'oncologia i l'atenció pal·liativa
- Canvis a nivell **planificació del sistema internacional i nacional** per implementació de programes
- Atenció centrada en el pacient integrada **independent del pronòstic i de la intenció de tractament.**

Integration of oncology and palliative care: a *Lancet* Oncology Commission

Elements essencials en l'atenció pal·liativa integrada:

- **Síntomes:** valoració i tractament
- Atenció **psicosocial**
- Exploració de valors i preferències, planificació de **decisions anticipades.**
- **Coordinació** amb atenció primària, CSS- UCP, PADES, hospital
- Atenció a la **família**, cuidador principal, referent
- Gestió de la situació de **final de vida**

Consulta de suport integral en càncer de pulmó

Cristina Farriols @CFarriols · 21 feb.

Avui hem iniciat la nova consulta d'ATENCIÓ PALLIATIVA PRECOÇ en càncer de pulmó! #earlypalliativecare #supportcarecancer @hospitaldelmar

Traducir Tweet

Oncòloga: Dra. Edurne Arriola

Metge pal·liativista: Dra .Cristina Farriols

Fases d'implementació

1ª fase: COMENCEM!:

CONSULTA d'atenció pal·liativa precoç en càncer de pulmó:

sincrònica amb la d'oncologia, 1 dia a la semana. Comitès tumors, comitè molecular.

2ª fase: CONSOLIDACIÓ →

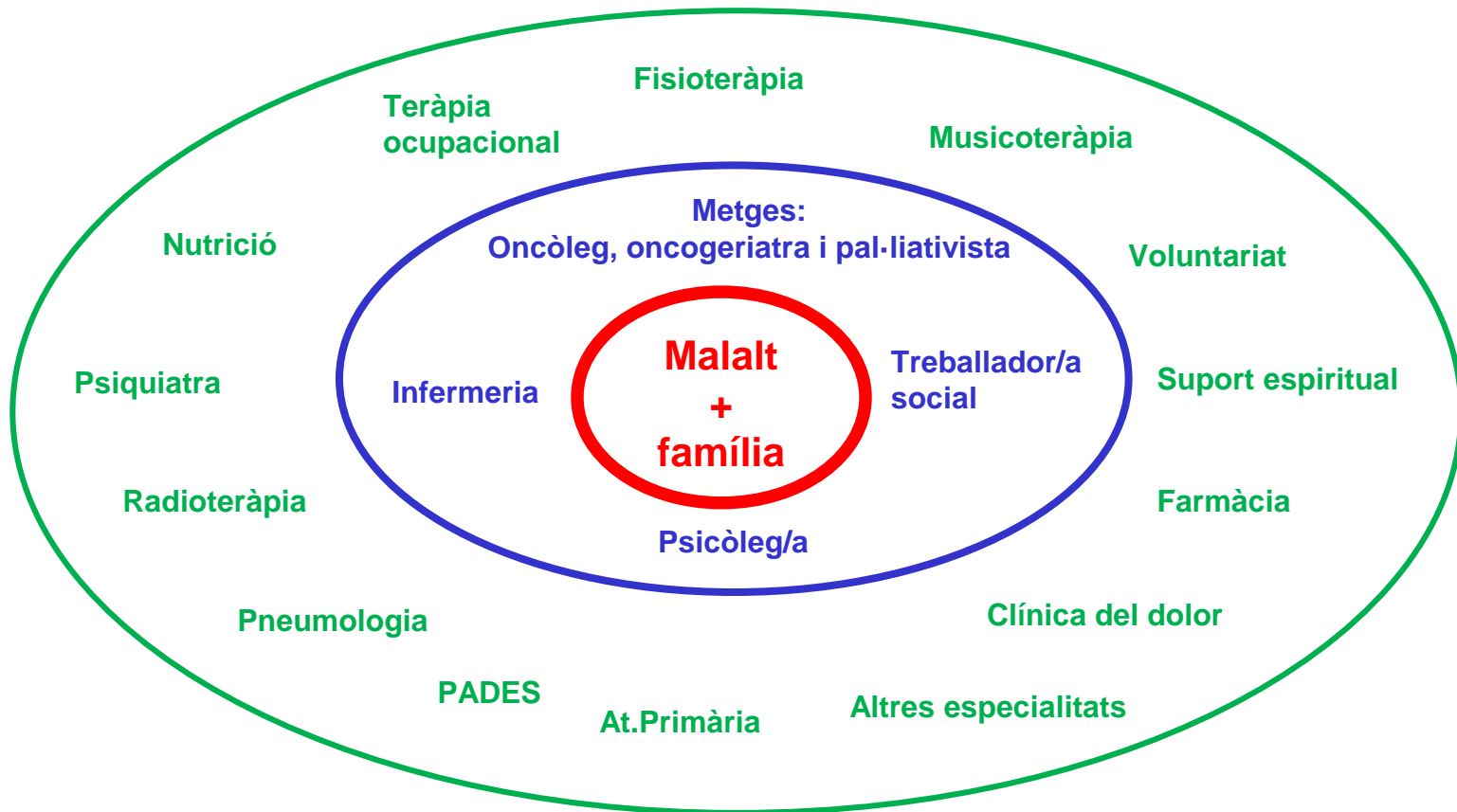
UNITAT d'atenció precoç integral en càncer de pulmó:

equip multidisciplinar, escales estandaritzades, circuits establerts.

3ª fase: CREIXEMENT I EXTENSIÓ → a altres tipus de tumors

Atenció centrada en el malalt i família

ONCÒLEG/A

Valoració del pacient, de la malaltia oncològica
i del tractament oncoespecífic més òptim

METGE PAL·LIATIVISTA

Valoració funcional
Valoració sistemàtica de símptomes
Exploració del coneixement de la malaltia, pla de decisions anticipades
Valoració global i realització d'un pla terapèutic
Coordinació amb altres professionals i recursos

INFERMERA/A

Educació sanitària (adherència als tractaments, aspectes nutricionals)
Valoració de la qualitat de vida
Coordinació amb gestor/a de casos d'AP
Visites virtuals seguiment (compliment terapèutic, efectivitat de tractaments)
Recollida de dades i registre de variables

PSICOONCÒLEG/A

Suport emocional al pacient i família
Optimitzar el procés de comunicació
Suport en la Planificació de Decisions Anticipades (PDA)

Instruments d'avaluació?

Ítems més importants a avaluar en la pràctica clínica:

- símptomes
- situació funcional
- qualitat de vida

Quins instruments podem utilitzar que siguin útils, validats, homogenenis, ...

... i que **NO sobrecarreguin el pacient ni la consulta?**

Futur- present: autoadministració d'escala via digital – el sistema informàtic hauria de capturar les dades electròniques i integrar-les en la historia clínica

SARC-F Spanish harmonized version

COMPONENT	QUESTION	SCORING
FUERZA	¿Cuánta dificultad tiene usted para levantar y cargar 5 Kg?	Ninguna = 0 Alguna = 1 Mucha o incapaz = 2
AYUDAS EN LA DEAMBULACIÓN	¿Cuánta dificultad tiene usted para recorrer una habitación?	Ninguna = 0 Alguna = 1 Mucha, usando ayudas o incapaz = 2
LEVANTARSE DE LA SILLA	¿Cuánta dificultad tiene usted para levantarse de la silla o de la cama?	Ninguna = 0 Alguna = 1 Mucha o incapaz sin ayuda = 2
SUBIR ESCALERAS	¿Cuánta dificultad tiene usted para subir 10 escalones?	Ninguna = 0 Alguna = 1 Mucha o incapaz = 2
CAÍDAS	¿Cuántas veces se ha caído usted en el último año?	Ninguna=0 1 - 3 caídas = 1 4 ó más caídas = 2

PUNTS FORTS (I)

Dispensaris contigus i simultanis

- ✓ **CONFORT** pel malalt
- ✓ **COMUNICACIÓ** fluïda amb oncòlegs (dispensaris contigus i simultanis)
- ✓ **COORDINACIÓ**

PUNTS FORTS (II)

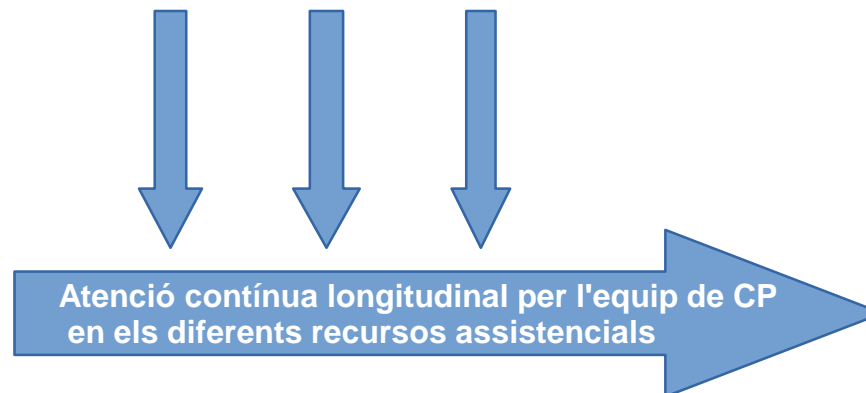

PARC DE SALUT MAR:

Integra diferents nivells assistencials

(UFISS C.Pal H.Aguts, UCP-CSS Fòrum, PADES, Unitat de Llarga Estada)

→ Permet un **seguiment longitudinal** pel mateix equip de professionals en diferents recursos assistencials, sense perdre la **continuïtat assistencial**.

PUNTS A MILLORAR

- Equip **multidisciplinar**
- **Circuits més àgils i propers** amb altres disciplines necessàries («fugir de la interconsulta»): S.Nutrició, S.RHB, Clínica dolor
- Millorar la **coordinació amb AP** (gestores de casos)
- **Cobertura completa i a altres tipus de tumor**

Període pilot (6 mesos)

- 1 dia a la setmana, 4h
- N^o visites realitzades = **145**
  - 58 primeres visites
  - 87 segones visites :
    - 70 Presencials
    - 17 Virtuals
- N^o visites/pacient: mediana 3 [1-9]
- Temps entre diagnòstic i visita: mediana 45d

➤ Visita rellevant: **Visita de TRANSICIÓ:**
STOP tractament oncoespecífic → canvi de visió

N= 44 malalts amb càncer de pulmó avançat

Edat: *mediana* **70,0 anys** [42, 91]

Homes: 70,4% (31)

Dones 29,5% (13)

PS 0	18,2% (8)
PS 1	34,1% (15)
PS 2	34,1% (15)
PS 3	13,6% (6)

Localització i histologia:

n=43 c.pulmó: **31,8% CPCP** (14)

63,6% CPNCP (28)

2,3% histologia desconeguda (1)

n=1 mesotelioma (2,3%)

Grau de disseminació:

72,7% metastàsic (32)

13,6% locoregional (6)

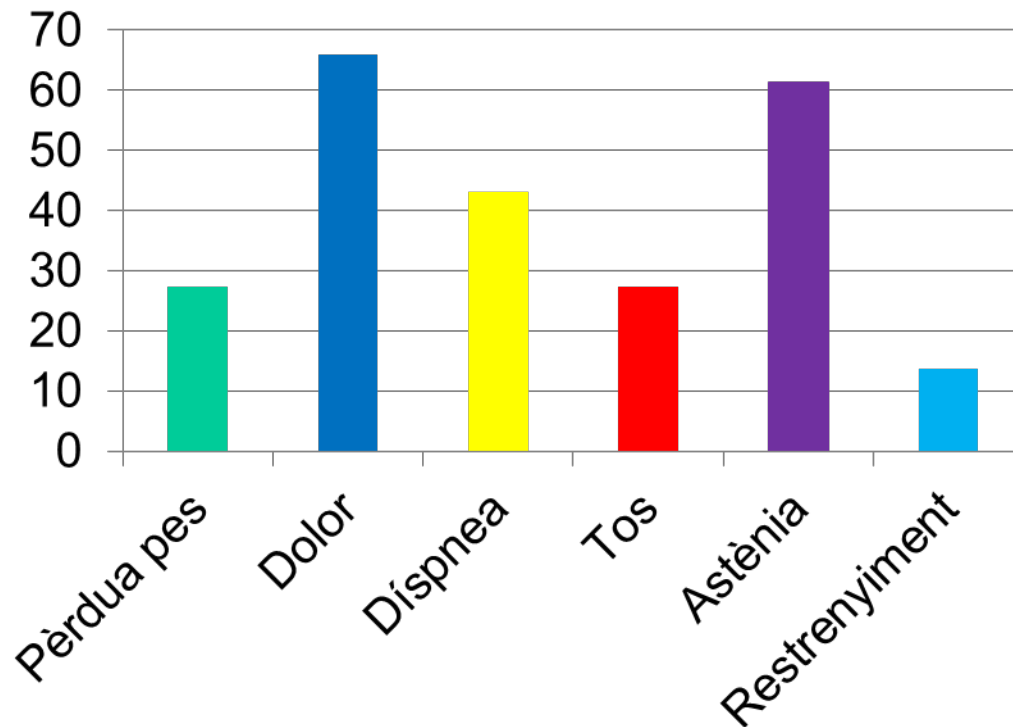
13,6% local (6)

Tractament oncoespecífic sistèmic:

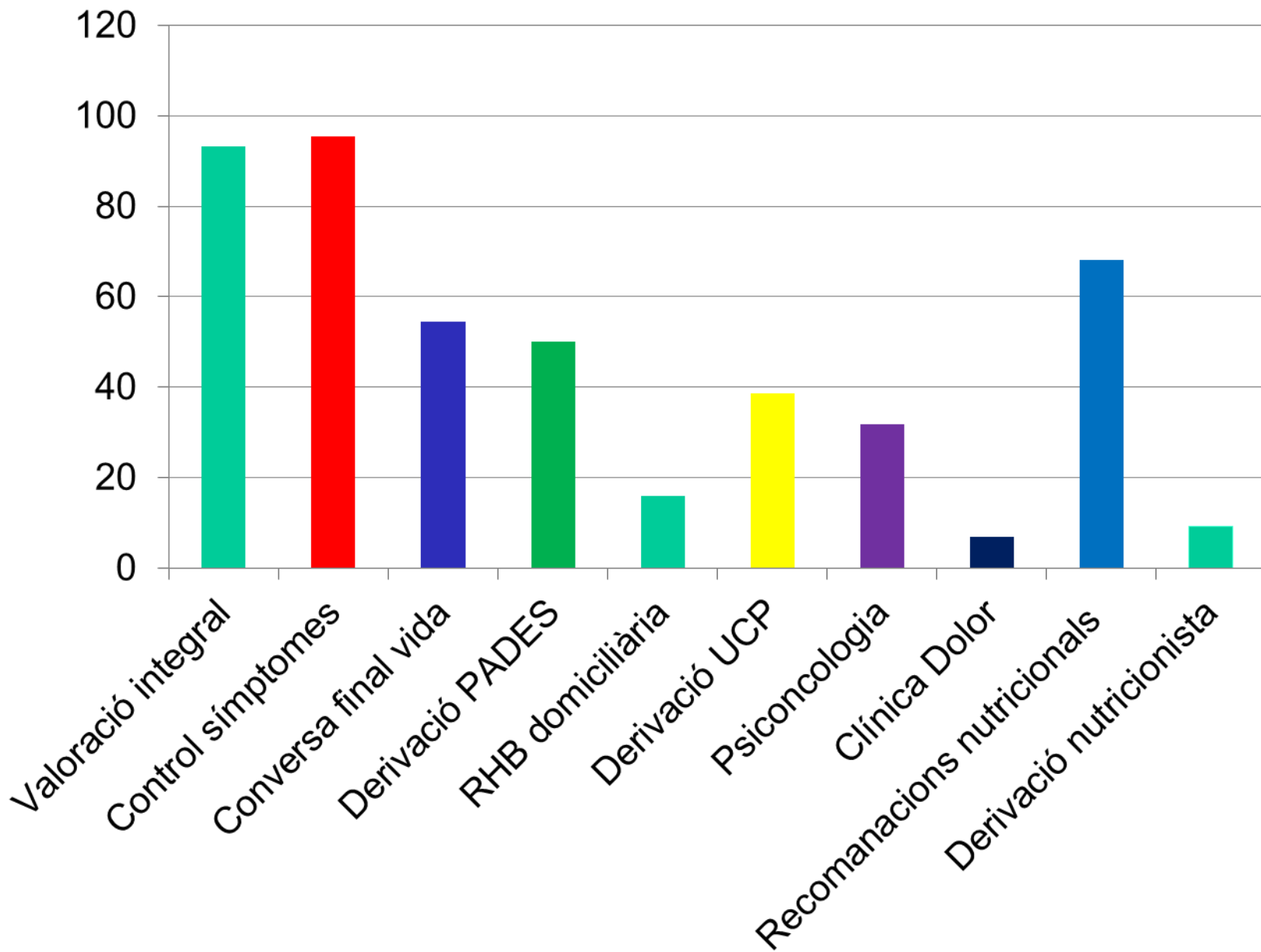
75% Sí (33)

25% No (11)

Dolor Ossi Mixte: ossi + neuropàtic Pleural Hepàtic No oncològic Altres	29 (65,9%) 12 (41,4%) 5 (17,2%) 3 (10,3%) 3 (10,3%) 4 (13,8%) 1 (3,4%)
Síntoma que més preocupa al malalt	14 (31,8%) Dolor 11 (25%) Astènia 6 (13,6%) Dísypnea 4 (9,1%) Tos

Exitus

- **Sí:** 23 (52,3%) ----- Causa exitus : - neopl. o complic associades: 20 (90,9%)
- comorbiditat 2 (9,1%)
- **No:** 21 (47,7%)

Lloc de defunció

- Domicili: 2 (8,7%)
- **UCP - CSS** 14 (60,9%) (10 al C.Fòrum)
- H.Aguts (Oncologia) 3 (13,0%)
- Residència 1 (4,3%)
- UCI 1 (4,3%)
- Urgències 2 (8,7%)

Temps SV (mesos entre dx n.pulmó i mort)	11,4 ± 10,9 m Mediana 7 [1-44m]
Temps entre fi de tractament i mort (mesos)	3,0 ± 4,1 Mediana 1,5 [0-16]

	Exitus (n=23)	No exitus (n=21)	p
Edat mitja	70,2 ± 12,6	69,7 ± 11,2	ns
Sexe	15 (65,2%) Homes	16 (76,1%)	ns
Tipus C.pulmó	6 CPCP (26,1%) 16 CPNCP (69,6%) 1 Mesotelioma (4,3%)	8 CPCP (38,1%) 12 CPNCP (57,6%) 1 Mesotelioma (4,3%)	ns
Extensió	20 Metastàsic (86,9%) 1 Local (4,3%) 2 locoregional (8,6%)	12 Metastàsic (57,1%) 5 local (23,8%) 4 locoregional (19,0%)	ns
Pèrdua pes	10 Sí (43,5%) 13 No (56,5%)	2 Sí (9,5%) 19 No (90,5%)	0,01
Díspnea	14 Sí (60,8%) 9 No (39,1%)	5 Sí (10,5%) 16 No (76,2%)	0,01
Astènia	18 Sí (78,3%) 5 No (21,7%)	9 Sí (42,5%) 12 No (57,1%)	0,02
SARC-F inicial	4,2 ± 2,6	1,9 ± 2,2	<0,01

A scenic view of a forested valley seen through a stone archway. The archway is made of dark, rough-hewn stones. The valley below is filled with dense green trees, and the sky is a clear, bright blue with a few wispy clouds. The overall atmosphere is peaceful and natural.

GRÀCIES!!

CFarriols@parcdesalutmar. cat